

МАРТИНСКИ
МУЗИКАЛНИ
ДНИ-РУСЕ '79

ДВЕТЕ ФЕСТИВАЛНИ ВЕЧЕРИ НА СОФИЙСКАТА ФИЛХАРМОНИЯ

Фестивалът сам по себе си предполага сравнението. Зато ва ще си позволя да разместя местата на концертите и на изпълненията на софийските филхармоници от фестивалните вечери на 26 и 27 март, во дена единствено от желанието да степенувам отделните прояви до тяхната кулминация.

Двете концертни програми бяха поднесени под диригентството на н. а. Константин Илиев и на з. а. Димитър Манолов. Ще започна с Концерта за пиано и оркестър № 2 от Панчо Владигеров. Анри Готие, както всички чужденци, имаше свои проблеми по отношение на типичното за българската музика мелодикоритмично построение. Първоначално в изпълнението му се прокрадваше известно преорентиране в атмосферата на творбата. Но основавайки се на безспорните си качества на сигурен и овладял клавирен интерпретатор, съгласувано с диригента Д. Манолов, във втората и особено в третата част той постигна хубави акценти. Колкото до творбата на Панчо Владигеров — и тук характеристиката за неговия почерк непрекъснатост на мисълта бе налице. Между впрочем подобна непрекъснатост в конструктивния строж, на

творбата се чувствава и при неговите ученици. На тази мисъл се спрях като преход към Симфония № 5 — „Аспарух“ от Александър Йосифов, защото той е един от Владигеровите ученици, които подчертано следват пътя към широта и продължителност на шрихите, в случая с епико-героичен характер. Но Йосифов не постига навсякъде оная въздъзственост на Владигеровия език при рязко прекъсване на мисълта или при логично свързване в друга посока. Изобразителните средства и звуковата живопис в случая отвеждат към известна едноплановост в разкриването на този мащабен характер. Софийските филхармоници поднесоха произведението на Александър Йосифов в близост с посоченото по-горе. Без да се отрече явната амбиция на диригента Д. Манолов да вложи всички те си усилия в трактовката на тази творба, усещаше се известна монотонност в общата и постоянна мощ на звуковата маса. Явно липсва на симфоничния драматизъм като даденост от композитора оказваща своето влияние.

Кулминация на концерта под ръководството на Д. Манолов се получи при интерпретацията на „Строителна музика“ от Александър Танев. Това е пие

со, както в първоначалния си замисъл за две пиана и ударни инструменти извикваше интерес предимно с по-необичайния си инструментариум, но естествено се чувствуваше в известен смисъл и програмният ѝ замисъл. Разработката ѝ за симфоничен оркестър я разкри в много по-добра светли-

на — с повече колорит, умело дозирани в цялостния ѝ градеж, с по-смели звукоцветания. Тези резултати направиха „Строителна музика“ действително приятна за възприемане пиеса със свежестта на настроението, с оптимизма си, с експеримента по думите на Ал. Танев да се привнесат и примесят елементи от фолклора и естрадата в симфонизма.

Преди време някои диригенти и особено инструменталисти се отнасяха с неверие към българското симфонично творчество. Това неверие постепенно бе преодоляно, разбра се, че успехите трябва да се постигнат чрез националното ни творчество, за да не се остане в дълг към българския композитор. В това отношение софийските филхармоници направиха твърде много, за да създадат подобаващ приоритет на българската музика. А н! а. Константин Илиев е един от онези диригенти, които в своите трактовки са едва ли не съавтори на всяко ново българско произведение. Така се получи и на фестивалната вечер.

Ще се опитам да разкажа накратко за трите творби, прозвучали под палката на К. Илиев.

Увертюрата „Реквием“ от Георги Тутев е написана пре-

ди доста години, но в Русия отново намери еднакво топъл прием сред изпълнители и слушатели с цялостния характер на замисъла си и с творческата си зрелост.

Изслушвайки Концерта за цигулка и оркестър от Любомир Пипков, в изпълнение на з. а. Георги Бадев, русенската публика и музикалната общественост отново откриха класическата издържаност на тази творба. А Георги Бадев, образно казано, постигна особено изразителна архитектура на пластиката на произведението, типична за съвременността.

Току-що завършеното произведение на Александър Райчев, изпълнено за първи път на Мартински музикални дни, носи подхладящи, завладяващи блясък, като разкрива bravурните възможности на всяка от делна оркестрова група. Редом с това се долавят и други интересни тенденции в композиционата техника от типа на алеаториката и на някои сонорни моменти. Това дава основание да се твърди, че в Концерта за оркестър на композитора звучи непознато досега творческо велне. Типичната за досегашния стил на Райчев стихийна емоционалност се слива с оригиналното виждане, с подчертано избистрената и концентрирана логична мисъл. Но произведението има и своята конкретна идея по думите на автора: „Вях развълнуван от мисълта да напиша произведение за дружбата между хората, които работят в една насока — имат едни идеали, едни цели, една любов към българската музика“.

В раждането на тази творба софийските симфонични под ръководството на Константин Илиев доказаха пълноценно съучастие с цялата си сериозност и емоционална настройка. Това беше и истинската кулминация на двете вечери на Софийската държавна филхармония.

Лидия АНАСТАСОВА